

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцята

Стенограма пленарного засідання
21 травня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцята

*Стенограма пленарного засідання
21 травня 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 21 травня 2024 року)

Частина двадцята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...5
Заява депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» та депутатської групи «Довіра»	...13
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...16
Голосування пропозиції народного депутата України Разумкова Д.О. про запрошення на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра економіки України Свириденко Ю.А.	...16
Голосування пропозиції народного депутата України Гончаренка О.О. про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України Прем'єр-міністра України Шмигала Д.А. та міністра оборони України Умерова Р.Е.	...17
Прийняття Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»	...17
Внесення змін до Податкового кодексу України щодо рентної плати за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України	...25

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
21 травня 2024 року, 12 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати! Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Вікторії Олександрівни Вагнер, фракція «Слуга народу» (*Оплески*), та Андрія Вікторовича Задорожного, фракція «Слуга народу» (*Оплески*). Вітаємо іменинників, бажаємо міцного здоров'я, невичерпної наснаги та успіхів на благо України.

Звичайно, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати! Триває 818-й день героїчної боротьби українського народу проти повномасштабної збройної агресії російської федерації за незалежність, за наше суверенне право самостійно вирішувати свою долю. Російська держава – терорист продовжує невпинно та цинічно завдавати варварських ударів по українських містах і селах, обстрілюючи житлові будинки, лікарні, рекреаційні зони відпочинку мирних мешканців. На жаль, внаслідок нещодавніх атак ворога, зокрема і в місця відпочинку харків'ян, є загиблі та поранені українці. Вкотре наголошуємо, що воєнні злочини, злочини проти людяності, не мають строку давності, справедливість буде відновлено.

Слава і шана захисникам і захисницям України, які невтомно і вдень і вночі ціною надзусиль відважно боронять територію нашої держави від агресора!

Віддамо належну шану всім нашим воїнам, які поклали своє життя за Україну. Вшануємо пам'ять мирних людей, які стали жертвами злочинних дій російської держави – окупанта.

Цього дня ми згадуємо громадського діяча, журналіста, Героя України Георгія Гонгадзе, якому сьогодні виповнилося б 55 років. Його життя стало прикладом мужності, твердості та незламності духу у відстоюванні правди і свободи слова в Україні. Світла йому пам'ять і світла пам'ять всім жертвам цієї страшної війни!

(Хвилина мовчання).

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Шановні народні обранці! Ніде правди діти, людей на вулицях наших міст цими днями поменшало, а це означає, що вони до кінця, можливо, не розуміють, як надалі працюватиме електронний кабінет призовника. Сьогодні з цієї трибуни я закликаю наш уряд краще комунікувати із суспільством, якщо є ще якісь плани щодо застосування електронного кабінету призовника, то потрібно відверто про це повідомити суспільство. З різних джерел, від різного роду офіційних осіб люди чують різну інформацію щодо скорочення терміну дії висновку військово-лікарської комісії (ВЛК), щодо термінів дії бронювання на підприємствах. Усе це уряду потрібно чітко донести до українців. Це так само вкрай важлива комунікація під час особливого виклику війни, як і важливим є в час війни подбати про тих, хто вже на різних фронтах, подбати про те, щоб вони однозначно мали можливість побачитися зі своїми рідними у відпустці, під час ротації. Це вкрай важливо для всіх найвідважніших, які не один місяць перебувають на різних лініях оборони і на різних фронтах. Це надзвичайно важливо.

Також знову все-таки закликаємо уряд до комунікації і відвертої розмови з суспільством щодо ситуації в енергетиці. Не до кінця всі люди розуміють, наскільки ситуація є складною. Людям потрібно пояснити, що кожному слід готуватися у своїй приватній оселі, особливо підприємствам, комунальним підприємствам, закладам шкільної освіти, лікарням, органам місцевого самоврядування... Потрібно чітко донести інформацію про те, як буде, власне, подаватися електроенергія до тих чи інших населених пунктів, щоб люди гідно підготувалися і пройшли літній, а особливо непростий осінньо-зимовий період. Закликаю уряд до більшої комунікації у різних галузях.

Дякуємо нашим Збройним Силам України за те, що маємо можливість жити і працювати. Слава Богу! Слава Збройним Силам! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається Герасимову Артуру Володимировичу, фракція «Європейська солідарність».

Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Дорогий український народе! Сьогодні 21 травня. Пам'ятаєте, скільки нас лякали «Майданом 3.0», акціями опору. Врешті-решт саме від сьогодні телеграм-канали Банкової розганяють потужну хвилю меседжів про нібито нелегітимність Президента. Сьогоднішній ранок продемонстрував: це суцільна брехня. Ніхто не ставить під сумнів українську владу. Єдине, бажано було, щоб вона відзвитувала. Наслідком цього є лише те, що влада боїться свого народу, саме цим я пояснюю відсутність реакції на дуже важливі речі.

Перше. Ще 18 грудня я висловив тверду позицію щодо необхідності негайного будівництва фортифікаційних споруд, які мають чотири елементи: облаштування, власне, споруд; влаштування мінних полів, протитанкових ровів, мінування та підрив доріг і мостів; і, четверте, забезпечення радіоелектронної розвідки та прикриття засобами РЕБ.

Нас запевняли, «відосики» показували, що все в країні гаразд, аж допоки ми не дочекалися першого удару росіян у Харківській області. Виявляється, що або не будували, або крали, або будували не там.

Друге. Парламент, це його конституційна функція, має створити тимчасову слідчу комісію, проект щодо цього лежить вже чотири місяці, розслідувати та забезпечити захист воїнів, цивільних і української території.

Така сама ситуація з дронами. Уявіть собі, мій фонд поставив 15 тисяч 900 дронів, а це 10 відсотків від загальної кількості FPV, які поставила держава. Ганьба!

І третє. П'ять років влада мала для забезпечення виконання закону, який був тут прийнятий і мною підписаний, щодо російської православної церкви, українського філіалу, стосовно перейменування. Уже більше року Верховна Рада неспроможна розглянути питання і прийняти нарешті рішення. Це відповідальність Голови Верховної Ради України.

Ми вимагаємо щодо всіх трьох питань прийняти остаточне рішення сьогодні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Совсун Інні Романівні, фракція «Голос».

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Днями в соціальних мережах ви, мабуть, бачили величезну кількість фотографій, дописів від киян, гостей столиці, які приходили до Національного музею історії України, щоб сфотографувати, що нарешті було знесено «храм-МАФ», який там існував з 2006 року. Його знесли, тому що була рішуча позиція Національного музею історії України, тому що небайдужі українці менше ніж за добу зібрали гроші, які потрібні для того, щоб знести цей ганебний «храм-МАФ» російської православної церкви (РПЦ). Вони змогли це зробити, тому що зайняли рішучу позицію: так званому храму-Мафу не місце на київських схилах.

На фоні цієї рішучості мовчання Верховної Ради України щодо російської православної церкви виглядає ще більш дивним, а відверто кажучи, ганебним. Друзі, треба діяти рішуче. Ми більше двох років обговорюємо питання заборони російської православної церкви. Перший законопроект ми з колегами з фракції «Голос» щодо заборони РПЦ в Україні подали в березні 2022 року. Зараз травень 2024 року. Небайдужі українці збирають гроші, щоб зносити храми РПЦ, а Верховна Рада продовжує робити вигляд, що проблеми не існує.

Не можна безкінечно відкладати проблеми. Якщо постійно відкладати розв'язання проблем, то вони тільки накопичуються, а не розв'язуються самі по собі. Шановні колеги, фракція «Голос» вкотре наполягає на тому, що питання про заборону РПЦ в Україні необхідно терміново вносити на розгляд парламенту. Годі прикриватися тим, що, мовляв, це погано сприйметься за кордоном. За кордоном погано сприймається тільки одне: нерішучість і боягузливість. Це саме те, що проявляє сьогодні Верховна Рада, боячись внести це питання на розгляд залу. Якщо ви кажете, що немає голосів, то внесіть, давайте подивимося, хто не готовий за це проголосувати. Давайте перестанемо уникати розв'язання цієї проблеми, тому що це ганебно – до сьогодні філіал російського КДБ продовжує легітимно існувати в Україні, продовжує ігнорувати всі приписи українського законодавства та працювати на ворога. Чому Верховна Рада мовчить стосовно російської православної церкви? Це запитання, на яке немає жодної логічної легітимної відповіді.

Друзі, давайте поставимо це питання на голосування і вирішимо його раз і назавжди. Повторюю, рішучість – це те, що нас врятує, а боягузливість – це те, що не пасує парламенту в час війни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Констанкевич Ірина Мирославівна, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановні народні депутати, хочу звернутися до вас щодо однієї з ключових тем, які зараз на порядку денному суспільства, але, на жаль, не є пріоритетними для українського парламенту, маю на увазі українського ветерана і його реінтеграцію, повернення в українське суспільство. Якщо ви досі не знаєте, що ми очікуємо 5 мільйонів ветеранів, які повернуться з війни, то запам'ятайте цю цифру. Це може бути до 5 мільйонів осіб – ветеранів, які повернуться в громади, до цивільного життя. Тоді постане запитання: що ми усі разом зробили для того, щоб це повернення було комфортним та ефективним для відновлення України?

Минулого тижня спільно з Комітетом з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, іншими народними депутатами України – я хочу подякувати, зокрема, пану Тарасу Тарасенку за активну позицію у відстоюванні ветеранів – було проведено форум «Ветерани – шлях додому» для того, щоб скоординувати зусилля законодавчої гілки влади, центральних органів виконавчої влади, органів влади обласного рівня та місцевого самоврядування. Так ось, виявилось, що ветеранська політика як така в Україні відсутня. До сьогодні немає осучасненого, модернізованого закону про ветерана, зокрема про статус ветерана. Понад 13 мільярдів гривень, які ми з вами виділили у бюджеті на 2024 рік, так і не спрямовані до ветеранів. Уявіть, майже 14 мільярдів гривень, але вони не спрямовані до ветеранів. Обіцяні помічники ветеранів так і не з'явилися, цей інститут не проведений постановою Кабінету Міністрів України, а також багато інших «завтиків»-проблем, про які нам говорять ветерани. Вважаю, що наша позиція повинна бути солідарною: не ховатися в мушлю, не абстрагуватися від проблем ветеранів, а сказати, що ці проблеми мають бути розв'язані найближчим часом.

Закликаю запросити на одне з найближчих засідань під час «години запитань до Уряду» в українському парламенті тимчасово виконуючого обов'язки міністра у справах ветеранів, а також проаналізувати всі ті успішні кейси, які працюють, зокрема це стосується Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства соціальної політики України, і сказати, що ми ще не зробили для того, щоб ветеран отримав достойну освіту (це питання до Міністерства освіти і науки України); що ми не зробили для того, щоб надати повний комплекс соціальних послуг, на цю проблему звернути увагу; що ми не зробили для того, щоб ветеран був ключовою фігурою у відновленні українського суспільства.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Приходько Наталії Ігорівні, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Гнатенку Валерію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Гнатенко. Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Дорогі колеги! Непроста ситуація на фронті. Ворог посилює агресію на сході – Донеччина, Харківщина, інші регіони, але сили оборони тримають удар. Тисячі наших громадян, рятуючи своє життя, прямують у відносно безпечні громади. І виникає запитання: як їх там приймають, точніше, де розміщують наших співвітчизників?

За 2,5 року повномасштабної війни це питання стало одним із ключових у нашій країні. Попри те, що тема внутрішньо переміщених осіб (ВПО) звучить у всіх засобах масової інформації, головне питання для цієї категорії людей так і не вирішується. Ідеться про житло як тимчасове, так і постійне. Держава, органи місцевого самоврядування спромоглися закріпити мізер від потреби: лише 1 відсоток згідно із заявками.

Україні потрібна дієва стратегія, дієва програма щодо забезпечення ВПО житлом. Та програма, що є зараз, абсолютно провальна. Потрібна чітка дорожня карта. Це забезпечить людям дах над головою. Подивіться, скільки в регіонах стоїть порожньої нерухомості: це і гуртожитки, і санаторії, інше житло. Заїдьте в Миргород, Трускавець, Моршин та інші курортні міста, будівлі там можна було б перепрофілювати під житло для переміщених осіб. Також є можливості переобладнання нежитлових приміщень у житлові та інші варіанти. Потрібно створити реєстр потенційного житла для внутрішньо переміщених осіб. З цією необхідністю погоджуються як парламентарії, так і Кабінет Міністрів України, урядовці. Однак втілення цієї програми досі немає.

Подивіться на Німеччину як приклад. На сьогодні вона приймає майже 2 мільйони українських переселенців – біженців. Невже Німеччина готувалася до прийому такої кількості людей? А там ще і переселенці з інших країн. Зрозуміло, що вони не готувалися, однак ресурс було знайдено, віднайшли програми. Є інший приклад, коли під Києвом у районі Боярки бізнесмен із США збудував для переселенців житловий квартал, і в цьому році завершився ще один проект цього підприємця. Це чудовий приклад для наслідування.

Без сумніву, вирішуючи питання виділення житла, необхідно чітко вирізняти підкатегорії ВПО, щоб пріоритет мали люди, які приїхали з окупованої території чи прифронтових зон. Закликаємо Міністерство соціальної політики України, Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій

України, обласні військові адміністрації та місцеве самоврядування до інтеграції та координації. Потрібно активніше включатися в цю програму і вирішити питання захисту наших переселенців – це обов'язок наш і нашої держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Мамці Григорію Миколайовичу, група «Платформа за життя та мир».

Передає слово Юрію Олексійовичу. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановний український народ! Неодноразово з цієї трибуни лунали слова про те, що найціннішим скарбом нашої нації, нашої держави є наші діти, що саме заради них ми повинні ефективно працювати, щоб в умовах війни, повномасштабного російського вторгнення, хоча б частково зберегти для них дитинство, яке вони втрачають кожен день.

Натомість ми маємо, на жаль, надзвичайно небезпечну ситуацію, пов'язану насамперед не тільки з російською агресією і діями ворогів на нашій території, але й не завжди професійними діями Кабінету Міністрів України. На жаль, Кабінет Міністрів України зловживає своїм правом вносити зміни і підміняє закони. Так за останній рік законодавство, яким захищається, забезпечується дитинство, стало розбалансованим. Сьогодні відсутня цілісна державна політика. Кожна громада, кожне відомство діє на свій розсуд, дуже часто ці дії та рішення, які ухвалюються нібито в інтересах дитини, шкодять їй. Ми неодноразово інформували про ці непрофесійні дії уряду. Міністерство продовжує блокувати підписання Президентом України закону (проект [№ 7087](#)), який ухвалений у цій залі близько двох років тому 311-а голосами народних депутатів України. Саме цим законом дається відповідь на те, як зробити політику від села до центру єдиною цілісною в інтересах дитини. Водночас за цей рік значно зменшилася кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які отримали родину.

Остання дискусія під час «години запитань до Уряду» показала, що міністерство повністю не володіє ситуацією. На запитання щодо того, скільки у нас дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, в інтернатних закладах, представник міністерства навіть не змогла відповісти, називаючи цифру чи то 27 тисяч, чи то 100 тисяч. Насправді ж 5 тисяч 496 дітей нині в інтернатних закладах.

Приховуючи свою неспроможність і непрофесійність, в останніх пропозиціях уряду, які лунають, взагалі пропонується скасувати державну статистику щодо захисту прав дитини стосовно того, скільки у нас дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з інвалідністю. Просто хочуть повернутися в ті часи, коли ми не знали нічого про дитинство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Штепі Сергію Сергійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ШТЕПА С.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Прошу передати слово Олексію Леонову. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Леонов. Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Уся Україна безмежно вдячна нашим героїчним Збройним Силам. Ми будемо дякувати нашим захисникам і захисницям за кожен новий день, що дарує нам надію на життя та перемогу. На слова щирої вдячності також заслуговує український бізнес. Наші підприємці, незважаючи на постійні обстріли, руйнування, мобілізацію, брак працівників та блекауту, продовжують наповнювати бюджет. Український бізнес створює робочі місця, донатить мільярди гривень на потреби Збройних Сил та попри всі труднощі розгортає нові виробництва.

Уже зараз ми можемо констатувати: наші підприємці щиро відгукнулися на пропозицію Президента Зеленського вийти на новий рівень діалогу та взаємодії з державою. Український бізнес гідно виконує свою частину зобов'язань морального договору, який було укладено між урядом і асоціаціями підприємств під час першого форуму «Зроблено в Україні». Бізнес має законні претензії до роботи певних державних інституцій, але налагодження конструктивної та відповідальної взаємодії з Державною податковою та Державною митною службами вже дає конкретні результати. Тільки по Одеській області за січень-квітень 2024 року бізнес сплатив до державного бюджету 3,2 мільярда гривень податку на додану вартість, що на 1,2 мільярда гривень більше, ніж за відповідний період минулого року. Вперше за півтора року в Україні почалася збільшуватися кількість платників ПДВ.

Загалом за підсумками першого кварталу податкова зафіксувала збільшення надходжень до державного бюджету на 33 мільярди гривень, а митниця – на понад 8 мільярдів гривень. Це означає, що наші героїчні сили оборони отримують більше дронів та РЕБ, більше озброєнь та облаштують фортифікації. Саме за це ми маємо дякувати українському бізнесу. Подякувати, і попередити тих чиновників та представників силових структур, які досі дозволяють собі «кошмарити» бізнес, що вороття до старого життя вже не буде, держава жорстко реагуватиме на спроби чинити незаконний тиск на підприємців.

Переконаний, що Верховна Рада підтримає заклик представників фракції «Слуга народу» гарантувати українському бізнесу відкритість і налаштованість

всього депутатського корпусу на відповідальний діалог, бо тільки так ми зможемо радикально зміцнити нашу оборону та забезпечити впевнений рух до Європейського Союзу шляхом реформ.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Кучеренко Олексій Юрійович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні українці! Шановні колеги! Мій виступ буде присвячений проблемам, які сьогодні турбують усіх без винятку українців: бізнес, бюджетників, населення, – це проблеми енергетики. Перед тим як вам пояснити, що насправді відбувається, я хотів би нагадати нещодавні події. Була атака ракет 11 квітня на Трипільську електростанцію, 20 кілометрів від Києва. Ви бачили наслідки цієї атаки. Наведу цитату Президента України Зеленського: «Летіли 11 ракет. Перші сім ми знищили, чотири знищили Трипільля... У нас закінчилися ракети...».

Нагадую іншу подію. Декілька тижнів тому тут, у залі, представники уряду відповідали нам з вами на незручні запитання стосовно витрати коштів на укриття. Ну, реакцію ви бачили. Я, до речі, чесно вам скажу, що досі немає стенограми і повноцінного відеозапису цього засідання на сайті Верховної Ради, мені не надали його. До того ж я особисто не отримав відповіді на ключове запитання: скільки грошей (це бюджет, наші кошти) витратили на ці укриття, як вони захистили і чи не варто було б на ці гроші все-таки купити ракети? Це 22 об'єкти компанії «Укренерго», агенцією велися роботи на загальну суму, загальний кошторис, приблизно 100 мільярдів гривень. Це не означає, що витрачено всі 100 мільярдів гривень, але десятки мільярдів витрачено. Можу вам відкрити таємницю, відсотків 70-80 не завершено, тобто розпочато і незрозуміло, коли буде завершено.

До чого я веду. Ми всі розуміємо, що є проблеми в енергетиці. Ми бачимо і відчуваємо, що уряд готується до підвищення тарифів для населення, це турбує всіх українців. Основний аргумент – ці гроші спрямують на відновлення. Але погодьтеся, може, спочатку треба було захистити нашу енергетику, зробити все можливе, щоб не перекладати тарифний тягар на населення.

Перше. Фракція «Батьківщина» звертає увагу на неадекватні, непрофесійні дії уряду щодо енергетики України, на жаль.

Друге. Ми наполягаємо на створенні ТСК для того, щоб дослідити, куди витратили гроші.

Третє. Якщо вже буде прийнято рішення про підвищення тарифу, ми наполягаємо на отриманні повної інформації стосовно обґрунтування. У нас буде можливість найближчим часом з ініціативи фракції «Батьківщина» тут, у залі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, час для виступів, про що ми домовлялися, завершено.

Шановні колеги, надійшла заява від фракції «Батьківщина» і групи «Довіра» з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Запрошую до виступу Бакунця і Савчук. Будь ласка.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Товариство, слава Україні! У неділю ми вшановували пам'ять жертв політичних репресій. Сьогодні ми звертаємося від імені всіх тих людей, які примусово покинули свої домівки, яких дітьми разом з батьками у товарних вагонах вивозили до Сибіру. Вони реабілітовані.

Відповідно до Закону України «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років» сьогодні дітям батьків, які є реабілітованими, дуже складно отримати усі ті гарантовані законом виплати через Пенсійний фонд України. Фактично вони змушені звертатися до суду для того, щоб отримати гарантовані законом пільги. Вони просять звернутися до вас і порушити цю вкрай важливу проблему. Нині людина, яка на понад 9-10 років, перебуваючи у віці 1, 2, 3 роки, разом зі своїми батьками, які є реабілітованими, була вивезена до Сибіру, отримує до своєї пенсії 47 гривень 50 копійок. І ми розуміємо, що якщо ми як держава Україна нарешті не скажемо, що історичне минуле має бути гідно пошановане... Адже як тоді, так і тепер ворог один і той самий – це російська федерація, яка тоді не покарана і сьогодні робить безчинства.

Колись бучі та ірпені відбувалися в багатьох містечках на заході нашої країни, сьогодні ми знову маємо те саме. Ви знаєте, що маленьких дітей, які, на жаль, не доїжджали до Сибіру і помирали у вагонах... Знаєте, що з ними робили? Їх просто викидали у віконечко цих телячих вагонів і поїзд їхав далі, ніхто не зупинявся. Якщо дорогою гинули старші люди, то їх тіла просто викидали на найближчій зупинці залізничного вокзалу, і поїзд їхав далі.

Повірте, я особисто з історії своєї родини знаю, що таке бути висланими до Сибіру. Тільки-но з'явилася перша можливість, ці люди повернулися в Україну. Саме тому сьогодні ми, ті, хто розуміє цю проблему, звертаємося до вас із закликом гідно вшановувати тих, хто є реабілітованим.

БАКУНЕЦЬ П.А. Ми ще раз закликаємо виконавчу гілку влади однозначно виконувати відповідний закон. А всіх на місцях, мажоритарників, адже у третю неділю травня завжди відбувалися різні молитви, приурочені вшануванню пам'яті наших політв'язнів, наших репресованих, у яких, напевно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Ірина Геращенко – з процедури. Що у вас? Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги, як ви знаєте, порядок денний формується Погоджувальною радою. На жаль, монобільшість сьогодні на засіданні Погоджувальної ради відмовилася проголосувати на пленарному засіданні пропозицію про включення до порядку денного законопроекту про церкву ([№ 8371](#)), проектів постанов про утворення ТСК щодо дронів ([№ 10426](#)) та щодо фортифікаційних споруд ([№ 10462](#)).

Ми звертаємося з проханням включити ці питання до порядку денного сьогодні.

Пропонуємо також змінити черговість розгляду питань порядку денного і обговорити зараз законопроекти [№ 11251](#) щодо українського книговидання і [№ 11092](#) щодо загальновійськової підготовки. Це насправді єдині важливі законопроекти сьогодні в порядку денному.

Пане головуєчий, просимо вас поставити на голосування ці пропозиції, щоб не Погоджувальна рада, а зал визначився щодо законопроекту про заборону московських попів, а також проектів постанов про створення ТСК щодо фортифікації та щодо дронів. Це питання номер...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірино Володимирівно, ви так цікаво починаєте: як ми всі чудово знаємо, порядок денний формується Погоджувальною радою, але є пропозиція порушити цей порядок. Ірино Володимирівно, так не працює. Для того щоб зняти будь-які маніпуляції, ще раз кажу, давайте ми, як і говорили на засіданні Погоджувальної ради, цей законопроект внесемо, тоді він буде розглянутий у залі. Дякую, колеги (*Шум у залі*).

Що?

Гончаренко – з процедури. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! З процедури.

Перше питання. Ми з вами голосували пропозицію про виклик сюди очільника Бюро економічної безпеки України. Правда, вони там змінюються, як рукавички. Коли ж ми почуємо очільника БЕБ? Це рішення Верховна Рада прийняла. Вони добивають той бізнес, який і так ліг після 18 травня.

І друге. Прошу вас, Руслане Олексійовичу, поставити на голосування пропозицію про виклик до Верховної Ради Прем'єр-міністра Шмигала і міністра оборони Умерова для того, щоб вони доповіли щодо фортифікації. Ми всі бачили, що відбулося під Харковом і знаємо, що ворог накопичує сили під Сумами. Ми маємо заслухати Прем'єр-міністра, міністра оборони щодо того, як здійснюється будівництво фортифікації, це питання життя та смерті військовиків і цивільних. Ми взагалі минулого тижня мали провести позачергове засідання щодо цього, але якщо не провели, то давайте їх викликати сюди і заслуховувати.

Прошу поставити на голосування ці пропозиції, і щодо БЕБ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Щодо Бюро економічної безпеки України. Шановні колеги, дивіться, так не працює. Ми не можемо зараз починати по одному переглядати те, про що домовилися на засіданні Погоджувальної ради. Усе.

Шановні колеги! (*Шум у залі*). Я дам вам відповідь, Олексію Олексійовичу, якщо вам цікаво її почути.

Перше. Щодо БЕБ. Безперечно, рішення було проголосовано, ми направили запрошення. Думаю, що на засіданні Погоджувальної ради ми визначимо день, коли заслухаємо очільника. Вважаю, що це може бути у п'ятницю після «години запитань до Уряду» (*Шум у залі*).

Артуре Володимировичу, я можу завершити? Можу я завершити? Дякую.

Стосовно вашої пропозиції. У нас сьогодні була проголосована тема «години запитань до Уряду» – питання енергетики. У п'ятницю, будь ласка, ми можемо поставити будь-які запитання, які її стосуються.

Артуре Володимировичу, що у вас? Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Прошу уважно послухати. Прошу вас прямо зараз поставити на голосування пропозицію про включення до порядку денного і термінового розгляду завтра, підкреслюю, завтра законопроекту № 8371 про ефесбешну церковну філію в Україні, проектів постанов № 10462 про створення ТСК щодо фортифікації і № 10426 про створення ТСК щодо дронів.

Руслане Олексійовичу, прямо зараз поставте це на голосування для включення до порядку денного і розгляду завтра на засіданні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще раз повернуся до того, що це питання Погоджувальної ради, давайте не маніпулювати (*Шум у залі*).

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, прошу вас взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 195.

Проголосували: за – 195, проти – 20, утрималися – 3, не голосували – 105.

Ще раз звертаюся до всіх колег із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформацію щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Разумков, що у вас? Теж з процедури? Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Руслане Олексійовичу, я не щодо «години запитань до Уряду», а щодо статті 6 Регламенту Верховної Ради України. Пропоную на 12 годину завтра запросити до залу Першого віце-прем'єр-міністра – міністра економіки Свириденко, щоб вона доповіла Верховній Раді і українському суспільству, що це за продаж бронювань, коли вже оголошення з'являються про те, що наймають на роботу людей, які будуть заброньовані. Це хабарі і корупція. Замість того, щоб забезпечити реальну економіку держави, ви намагаєтеся продати індульгенції. Хай вона доповість, хто на цьому заробляє, як вона це бачить і у який спосіб нині це працює, а не скасовує після публічних скандалів ті чи інші рішення свого міністерства чи взагалі скасовуються рішення Кабінету Міністрів.

Згідно зі статтею 6 Регламенту Верховної Ради України прошу зараз поставити на голосування пропозицію про виклик Першого віце-прем'єр-міністра Свириденко завтра на засідання Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Олександровичу.

Безперечно, це відповідно до Регламенту Верховної Ради України, але статтею 6 жодним чином не унормовується форма присутності особи. Людина може бути присутня, але форма, на жаль, статтею 6 не регламентується. Поставлю вашу пропозицію на голосування.

Ставлю на голосування пропозицію Разумкова. Прошу голосувати.

«За» – 132.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію, яку озвучив перед цим Гончаренко, про виклик Прем'єр-міністра і міністра оборони. Ще раз кажу, Регламентом не передбачається форма такої присутності. Прошу голосувати.

«За» – 118.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано, переходимо до їх розгляду.

Шановні друзі, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

Запрошую на трибуну голову Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Данила Олександровича Гетманцева.

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися так: виступ Южаніної, 7 хвилин, виступ Гончаренка, 3 хвилини, виступ Федина, 3 хвилини, виступ Шкрум, 5 хвилин, виступ Цимбалюка, 5 хвилин, і голосуємо. Ну, і Разумков ще потім буде (так?) якісь питання...

Спочатку виступить Южаніна, 7 хвилин. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, мені здається, що ви, навіть ті, хто не слухав тільки що питання, які порушувалися в залі, повинні були б розуміти, що розгляд сьогодні мав початися виключно з головного – це фортифікації, це захист життя наших воїнів, захисників, це мінування, це перекриття шляхів до тих територій, які під ризиком можливої окупації. Невже лише цивільне населення Харківської, Сумської, Чернігівської областей відчуває, що 24 лютого повторюється? Повторюється через більше ніж два роки. Це ми з вами не спромоглися втримати контроль над владою для того, щоб не допустити цієї ситуації. Мені навіть соромно говорити. Ви всі ховаєте голову в пісок, нібито нічого не відбувається. На жаль, ми починаємо розгляд з важливих, але точно непершочергових на сьогодні питань. Перед тим, як перейти до законопроекту, я змушена була говорити з вами на цю тему.

Вважаю, що ви зараз подумаєте і підтримаєте нас: ми маємо зупинити роботу Верховної Ради, сформувавши тимчасову слідчу комісію з розслідування фактів неналежного облаштування фортифікації, отримати чітку відповідь, що не так, де потрібна допомога, і всі піти з цієї зали працювати на перемогу, а не просто приймати далі закони, нібито в країні немає війни і вона не в тій же стадії, як 24 лютого 2022 року. Ганьба нам тоді!

Переходжу до обговорення норм законопроекту. Насправді важливо, що і в страховій діяльності ми маємо імплементувати відповідність європейським принципам, вимогам, практикам саме в цій сфері. Стороною в цьому процесі є на сьогодні основний регулятор – Національний банк України, який після прийняття закону про «спліт» отримує надважливі і надвідповідальні повноваження. Це сама галузь, яка має розвиватися, і ми з вами на цьому повинні наполягати, щоб у нас страхова діяльність відповідала європейським принципам, але не зникала. Нам не потрібні лише іноземні компанії, ми маємо підтримувати і давати можливість працювати нашим, українським, суб'єктам господарювання. І третя сторона – це фізичні та юридичні особи – власники транспортних засобів.

Цей законопроект важливий ще і тому, що законодавство, яке регулює всі ці питання, не змінювалося дуже давно. Він болісно сприймається усіма сторонами цього процесу, але його справді треба приймати. Якщо говорити про негативні моменти, які залишаються і на які звернуло увагу Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України (дуже великий висновок), і позитив, який відчують громадяни України, то ми маємо, поставивши ці позиції на ваги, зрозуміти, що законопроект усе-таки треба приймати.

Серед головного – те, що стосується власників транспортних засобів – фізичних осіб. Звісно, після цього послуга з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності підвищиться в ціні, але абсолютно очевидно, що покриття, яке отримуватиме учасник дорожньо-транспортної пригоди, який постраждав, буде більше. Поступово ми наблизитимемося до європейських правил і норм. Якщо ми говоримо, що такий закон набирає чинності після його опублікування, але норми почнуть діяти з 1 січня 2025 року, то є можливість підготуватися до цього процесу.

Звертаюся і до голови комітету із застереженням, щоб не відбулося так, як із Законом України «Про страхування». Він був прийнятий наприкінці 2021 року, імплементувати, напрацювати підзаконні документи мали протягом 2022 року, але почалася війна, Національний банк України видав перші документи тільки в грудні 2023 року. Звісно, як може галузь із 1 липня 2024 року виконати вимоги? Це неможливо апріорі. Ми маємо за цим стежити і відтерміновувати, якщо потрібно. Абсолютно очевидно, що важливо врегулювати ще деякі питання для того, щоб і українські компанії не втратили право голосу в Моторному (транспортному) страховому бюро України, яке є організацією, що забезпечує через раду бюро все-таки прийняття рішень, і був розвиток цієї галузі.

Зважаючи на це, ми вчора обговорили ті дві норми, які треба виправити для того, щоб український бізнес не відчував, що його виштовхують з ринку і йому немає більше місця в нашій країні. Ці дві норми за домовленістю стосуються саме права голосу і обрання ради Моторного (транспортного) страхового бюро двома третинами голосів та базового гарантійного внеску для нових членів бюро і тих, які вже працювали в бюро і були його членами, щоб це було врегульовано і не змінювалося, щоб власники страхових компаній, які виконують усі показники і вимоги, що до них на сьогодні існують, не втрачали можливість у подальшому працювати в Україні.

Як було домовлено, ці дві норми ми врегулюємо змінами після прийняття такого закону, коли в нього вже можна буде вносити зміни, тому що, на жаль, пізно домовилися про вкрай необхідні для бізнесу речі.

Ще раз наголошую, незважаючи на критичні зауваження, які залишаються, і, можливо, ще хтось буде озвучувати, але дуже важливо розпочати підготовку до цього процесу. Усе-таки сума, яка відшкодовується потерпілій стороні, зростає за розміром – від 250 тисяч гривень у 2025 році до 2 мільйонів гривень з 2026 року. Зрозумійте, це серйозна доросла відповідальність, до цього треба готуватися всім сторонам процесу.

Закон має бути прийнятим трошки раніше для того, щоб забезпечити підготовку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гончаренко, 3 хвилини. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, зараз ми розглядаємо проект Закону «Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів». Це все безумовно добре, важлива тема. Але, друзі, давайте говорити про те, що для країни надважливо. Щойно Верховна Рада відмовилася викликати Прем’єр-міністра Шмигала, міністра оборони Умерова. Я взагалі вважаю, міністра оборони треба звільнити після того, що ми побачили з облаштуванням фортифікації на харківському напрямку. Не дай Боже, щоб це було перевірено ще на сумському напрямку. Негайно треба змінювати цю ситуацію, хоча б у Верховній Раді заслухати. Але Верховній Раді непотрібно. Верховна Рада має інший порядок денний – проект Закону «Про хміль та хмелепродукти», якісь дуже важливі речі та інша дурня.

Тепер давайте скажемо про економіку, бо ми зараз розглядаємо економічний законопроект. Друзі, а що у нас з економікою після 18 травня? Да вона у нас лягла! Лягла! І коли тут, у Верховній Раді, голосували закон про мобілізацію, і коли казали, що не можна його приймати у такому вигляді, без норми про термін служби, що люди тоді будуть просто ховатися від мобілізації, що у нас буде далі – просто покладемо економіку держави. Ну так все і відбулося.

Будь-хто із вас, хто спілкується з підприємцями, виробниками, скаже, що чоловіки офіційно звільняються з роботи, бо підприємство має повідомити ТЦК. Вони звільняються! Масово відбувається звільнення чоловіків з роботи. На вулиці деякі не виходять взагалі! Це реальність сьогодні. Ми просто нищимо... Я розмовляю з керівником одного з підприємств на Західній Україні і він мені говорить, що приходить зранку на роботу, стоять представники ТЦК, забирають екскаватор; далі заходить у кабінет, а до нього підходить кадровик і каже, що звільняється ціла зміна чоловіків, тільки він збирається з цим розібратися – дзвінок, це вже дзвонять з податкової і питають, чого знизили платежі за минулий місяць, що ви там собі, ну-бо, давайте все повертайте! Він запитує: «Як працювати взагалі?»

Якщо ми знищимо економіку, друзі, то як будемо фінансувати нашу армію? Ми ж фінансуємо українську армію тільки за рахунок податків українців та українських підприємств. Як ми це будемо робити? Зовнішня допомога на це не спрямовується. Що ж ми будемо робити? Що ж ви робите взагалі?! Одумайтеся! Замість того, щоб створити стимули: термін служби, доплати військовикам, зокрема норму про доплату у розмірі 70 тисяч гривень ми з вами прийняли ще 11 квітня. Думаєте, 70 тисяч гривень хоч одна людина отримала? Досі немає наказу Міністерства оборони! Це катастрофа, що відбувається...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина, 3 хвилини. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановне товариство! Колеги народні депутати! Чесно кажучи, я бачу, що зал взагалі не розуміє, що йдеться нині про виживання Української держави. Я вже навіть не говорю про відновлення кордону 1991 року. Дуже тішуся, що у вас є час займатися питаннями: страхування різних випадків, роумінгу, програми розвитку мінерально-сировинної бази до 2030 року (до того часу України може не бути!), удосконалення порядку співвідношення між рангами, паркування – це те, що внесено сьогодні до порядку денного. У вас є час займатися питаннями хмелю і хмелепродуктів. Пива вам мало? Впилися ви вже тим пивом! Річ у тому, що у вас немає часу на розгляд питань щодо фортифікації, дронів і безпеки Української держави, зокрема через заборону московської ефесбешної філії.

Шановні українці, ви бачили б, як зараз зал слухає. Та їм глибоко начхати, що через відсутність дронів і фортифікації, через безпекову ситуацію гинуть десятки, а то й сотні військовослужбовців щодоби. Вони навіть не слухають і не намагаються вклинюватися. Колеги народні депутати з Сумщини і Харківщини, вам нічого не жме? Вам не муляє, що люди, які, по суті, з вашого округу, вмирають сьогодні, бо їх не евакуювали, що військовослужбовці, які стоять на тих теренах, не відчують підтримки держави, а вам усім просто сують якусь там ефемерну картинку? Ви просто показалися! А до того ж ще і головам місцевих громад, які сміють виділяти кошти на потреби військовослужбовців, ваші підручні з Державного бюро розслідувань та інших силових структур «паяють» справи, бо, бачте, нецільове використання коштів на «зуби дракона», бетон тощо. Ви займаєтеся страхуванням і паркуванням. Та ганьба вам! Вам має бути елементарно не те, що соромно... Застреліться вже негайно, бо колись за вами придуть громадяни України.

Розумію, що вам не болить, вам начхати, але мільйонам українців уже немає куди повертатися, мільйони українців не знають, як жити далі і чи буде у них Українська держава. А ви займаєтеся тут елементарними спекуляціями, стоїте, смієтеся з трибуни, будете розказувати, що фракція «Європейська солідарність» щось не так вимагає, порядок денний порушує.

Питання безпеки держави, фортифікації, дронів, заборони московської церкви – ми вимагаємо включити до порядку денного. Ці питання треба було вирішувати ще півроку тому, якщо не раніше. Замість того ви сидите тут і займаєтеся невідомо чим, «слуги».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович, виступ 4 хвилини замість голосування поправок. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги! Я тут дивлюся, в інтернеті, у фейсбуці почали «парафінити» і Содоля, і Головнокомандувача. Я вам хотів би нагадати, що Содоля, коли ви приймали ганебний закон про мобілізацію, стояв на трибуні, і ви всі йому аплодували. Ви якось визначіться, тому що коли вам треба протягувати закон, який не діятиме, за яким буде знищуватися український бізнес, який не допомагатиме українській армії, з виключеними нормами про демобілізацію і ротацію, ви Содолю аплодуєте, а через два дні починаєте його з лайном мішати. Якось визначіться у своїх пріоритетах, ви за що? Визначіться! Коли не буде наповнення бюджету через прийняття вами закону про мобілізацію, тому що знищуються робочі місця, у вас люди сьогодні звільняються з роботи, переписують своє майно і знімають гроші з карток, – вас усе це влаштовує, а потім ви починаєте вводити економічне бронювання. Це для того, щоб вам платили по 35-40 тисяч гривень з податків, тобто це для людей, у яких зарплата більше ніж 84 тисячі гривень. Я багато про це говорив, і з трибуни також. То ви визначіться для кого це робите. Для власників підприємств чи для наглядових рад, чи для Лещенка, чи для Офісу Президента, чи для Кабміну, чи для кого? Точно не для людей. Ви вже продаєте через Кабмін... Ви сьогодні не викликали Свириденко, щоб вона доповіла, як приймаються рішення, коли через Кабмін вже продають робочі місця з бронюванням, повно оголошень. Або бронюєте працівників іноземних компаній, яких вам зручно. А працівників українських компаній вам не треба бронювати? Вам не треба, щоб працював український бізнес? Вам не треба, щоб наповнювався бюджет, кошти якого спрямовуються на фінансування армії і тих потреб, які дійсно нині важливі для держави? Не на зарплати для членів наглядових рад, а на зарплати для військовиків, на створення фортифікації та на дрони.

Сьогодні колеги багато говорили про створення тимчасової слідчої комісії щодо забезпечення дронами, це проект постанови нашої команди «Розумна політика». Дякую колегам за пропозицію про створення тимчасової слідчої комісії щодо фортифікації. Хто розповідає, що фортифікації немає, – став частиною ІІСО. Так поїдьте і поспілкуйтеся з військовиками, які на першій лінії не лише на харківському напрямку, а й на запорізькому, куп'янському, донецькому та всіх інших, побачите ті укриття, які є, які нібито збудували, вірніше, списали гроші або попхали їх собі по кишнях. Давайте за це відповідати. Якщо визнає ТСК, що там все гаразд – окей, а якщо ні, то треба, щоб хтось за це відповів. Якщо виділили 34 мільярди гривень на дрони, то де ці дрони? Скільки

не їздимо по фронту, ніхто тієї Армії дронів Міністерства цифрової трансформації України не бачив. А за що сидять тоді «поважні» представники Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, яких закрили за хабарі? А що там з тим мільйоном дронів, про який говорять в Офісі Президента України? Де вони? Так само буде, як і з мільярдом дерев? Чим це все закінчиться? Тим, що гроші з кожним днем ідуть з держави. Навіть ті, хто був за кордоном, перестають перераховувати гроші сюди, закривають підприємства, починають розпродавати своє майно. Чоловіки переписують машини, звільняються з роботи. Чим ви завтра будете платити армії? Чим будете забезпечувати сектор безпеки і оборони? Чим будете боронити державу? Вас перших тут не стане, ви всі швидко повтікаєте, як це зробили представники уряду на початку повномасштабного вторгнення, коли поїхали на Закарпаття. От вам і відповідь, хто і де буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Шкрум, виступ до 5 хвилин. Немає.

Цимбалюк, виступ до 5 хвилин. Будь ласка.

Шановні колеги, після того як Михайло Михайлович завершить виступ, ми голосуємо за законопроект. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Михайле Михайловичу, 5 хвилин.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановні президіє, народні депутати! Насамперед ми вітаємо бажання авторів законопроекту [№ 8300](#) погодити з директивами Європейського Союзу саме страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Насправді до другого читання, як ми бачимо, дещо удосконалилася попередня версія проекту, що була в першому читанні, але залишилися ризики, на які я хотів би сьогодні звернути вашу увагу.

Перше. Цим законопроектом надається унікальне, ексклюзивне, право Національному банку України власним рішенням змінювати встановлені законом розміри страхових сум та обмежувати розмір страхової виплати, що, на нашу думку, є неприпустимим. Розміри страхової суми та страхової виплати є істотними умовами договору страхування, які за принципами цивільних відносин мають встановлюватися за згодою сторін.

Друге. Жоден державний орган, крім Верховної Ради України, не має права змінювати норми законодавчих актів. На жаль, це пропонується цим проектом закону. Надання Національному банку України права встановлювати розміри страхових сум та обмежувати розмір страхової виплати не відповідає повноваженням регулятора, визначеним частиною третьою статті 114 Закону України «Про страхування». Надання НБУ запропонованих повноважень видається тим більше неприйнятним, що за своїм статусом НБУ не належить до органів державної влади, а є особливим центральним органом державного управління.

Проектом передбачається надання Національному банку України значних повноважень із здійснення нагляду та контролю саме за діяльністю Моторного (транспортного) страхового бюро України, яке, до речі, за цим проектом може також здійснювати страхову діяльність.

У більшості випадків відповідні норми мають, на нашу думку, аж занадто загальний характер та не дають можливості визначити межі допустимого втручання державного регулятора у підприємницьку діяльність, шановні колеги, що є важливо. Обов'язковість членства страховиків у Моторному (транспортному) страховому бюро України, визначена законопроектом, є порушенням абзацу третього частини першої статті 31 Господарського кодексу України, яким визначено, що примушування суб'єктів господарювання до вступу в господарські організації та інші об'єднання визнається дискримінацією суб'єктів господарювання.

Відповідно до пропонованого проектом порядку здійснення страхової виплати жоден, підкреслюю, жоден із подружжя не матиме права на страхову виплату в разі дорожньо-транспортної пригоди, що сталася за участю їх транспортних засобів. Це неприпустимо. Однак відповідно до статті 2 Цивільного кодексу України кожен, підкреслюю, кожен з подружжя має рівні права як учасник цивільних відносин. Позбавлення їх права на одержання страхової виплати ставить подружжя у нерівні умови з іншими учасниками страхових відносин та суперечить встановленим законами гарантіям права власності.

Окремі положення проекту, що стосуються діяльності Моторного (транспортного) страхового бюро України, не відповідають принципам правової визначеності та мають декларативний, на нашу думку, характер, що може ускладнити їх реалізацію. Зокрема, ідеться про положення проекту, згідно з яким система управління Моторного (транспортного) страхового бюро України повинна відповідати вимогам щодо належного рівня системи стримувань та противаг, високого рівня корпоративної культури, оскільки залишається незрозумілим, хто саме і на підставі яких критеріїв це визначає.

На загал хочу повторити те, з чого я починав. Ми вітаємо бажання авторів зробити ще один крок до єднання з європейською спільнотою у захисті прав учасників дорожньо-транспортних пригод, у тому числі щодо збільшення страхових виплат.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту.

Надаю слово голові комітету для узагальненої відповіді на всі зауваження, які тут прозвучали, і після цього ми переходимо до голосування.

Прошу народних депутатів зайняти місця.

Будь ласка, Даниле Олександровичу, 1 хвилина.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую.

Шановні колеги, дякую всім за підтримку цього надважливого законопроекту. Про що він? Він про автоцивілку. Ми всі з вами користуємося автоцивілкою, але вона перетворилася на певний ритуал, якого ми додержуємося, але на який не розраховуємо у разі ДТП. Цим законопроектом пропонується перетворити автоцивілку на дієвий спосіб відшкодування заподіяних збитків. По-перше, істотно збільшуються ліміти сум за відшкодування заподіяних збитків. По-друге, запроваджується пряме врегулювання у всіх випадках дорожньо-транспортної пригоди, коли ви звертаєтеся до своєї страхової, а не до страхової винної особи. Застосовується європротокол. Поширюється дія страхового покриття на пасажирів транспортного засобу, винного у ДТП. Це великий крок у забезпеченні постраждалих від ДТП.

Прошу підтримати зеленою кнопкою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» ([№ 8300](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

З процедури – Герасимов. Що у вас? Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги! Шановні українці! Я щиро дякую колегам з інших фракцій і груп, які нас підтримали, і хочу сказати, що після розгляду наступного законопроекту ми вимагатимемо реальної перерви, під час якої будемо звертатися до керівництва Верховної Ради України з вимогою терміново скликати Погоджувальну раду для того, щоб до порядку денного включити законопроект про ліквідацію православної філії ФСБ в Україні ([№ 8371](#)) та проекти постанов про створення ТСК щодо фортифікації ([№ 10462](#)) і щодо дронів ([№ 10426](#)).

Закликаємо всіх народних депутатів, хто підтримує ці питання, приєднатися до засідання Погоджувальної ради в кабінеті Голови Верховної Ради України. Щиро всім дякую. Закликаю об'єднатися і включити ці питання до порядку денного (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

На жаль, у мене не такий великий кабінет, тому запрошую тільки лідерів фракцій і груп (*Шум у залі*). Що ні? Дивіться, давайте я сам буду визначати, кого запрошувати до кабінету. Дякую.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо рентної плати за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України» ([№ 10423](#)).

Шановні колеги, ми домовилися, що буде виступ Кожем'якіна, 3 хвилини, і голосуємо. Будь ласка (*Шум у залі*).

Шановні колеги, виступу не буде, одразу голосуємо.

Шановні колеги, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо рентної плати за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України» (№ 10423) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, на вимогу фракції «Європейська солідарність» і депутатської групи «Партія «За майбутнє», висловлену в листі, оголошую перерву на 30 хвилин.

Прошу керівників фракцій і груп зібратися у мене в кабінеті.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! (*Шум у залі*). Шановні колеги, перерва завершилася. Водночас, враховуючи... (*Шум у залі*). Секунду... (*Шум у залі*).

Шановні колеги, дивіться... Ірино Володимирівно, можна, я пройду? (*Шум у залі*).

Шановні колеги, у зв'язку з блокуванням трибуни я оголошую перерву у нашому засіданні.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А ви скажіть, через що блокування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для того щоб уникнути будь-яких маніпуляцій, те, про що я говорив і тоді, і після цього, і говоритиму ще довгий час, я як і перший раз голосував за цей законопроект, так і другий раз голосуватиму, але це буде зроблено відповідно до Регламенту Верховної Ради України.

Оголошую перерву.

Дякую.